

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
УСТАНОВА АДУКАЦЫІ
“ВІЦЕБСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ ІМЯ П.М. МАШЭРАВА”
(ВДУ ІМЯ П.М. МАШЭРАВА)

УДК 811.161.3:908:342:008:94(476)(047.31)
Рэг. № 20160651

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Прарэктар па навуковай рабоце
доктар пед. навук, прафесар

_____ Я.Я. Аршанскі
“ “ _____ 2021 г.

СПРАВАЗДАЧА
АБ НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧАЙ РАБОЦЕ

**Беларуская мова як крыніца лінгвакраіназнаўчай інфармацыі
аб дзяржаўнасці, гісторыі і культуры беларускага народа**
ў рамках задання «Моўная карціна свету беларусаў і нацыянальна-культурная
канцэпталогія»

ДПНД “Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства”, заданне 4.1.10

(заключная)

Навуковы кіраўнік НДР,
кандыдат філалагічных навук, дацэнт _____

Г.А. Арцямёнак

Начальнік навукова-даследчага сектара,
кандыдат геалага-мінэралагічных навук,
дацэнт _____

І.А. Красоўская

СПІС ВЫКАНАЎЦАЎ

Навуковы кіраўнік тэмы: канд. філал. навук, дацэнт	_____	Г.А. Арцямёнак (уводзіны, раздзел 1, заклучэнне)
Выканаўцы тэмы: канд. філал. навук, дацэнт	_____	А.С. Дзядова (раздзел 2)
канд. філал. навук, дацэнт	_____	В.Э. Зіманскі (раздзел 3)
канд. філал. навук, дацэнт	_____	К.С. Півавар (раздзел 4)
канд. філал. навук, дацэнт	_____	Ю.М. Бабіч (раздзел 5)
канд. філал. навук, дацэнт	_____	В.І. Несцяровіч (раздзел 6)
канд. філал. навук, дацэнт	_____	Г.К. Семянькова (раздзел 7)
старшы выкладчык	_____	К.А. Зайцава (раздзел 8)
канд. пед. навук, дацэнт	_____	С.В. Мартынкевіч (раздзел 9)
нормакантроль	_____	Т.В. Харкевіч

РЭФЕРАТ

Справаздача 181 старонка, 1 кн., 34 крыніцы, 1 дадат.

БЕЛАРУСКАЯ МОВА, ЛІНГВАКРАІНАЗНАЎСТВА, ЛІНГВАКРАІНАЗНАЎЧЫ СЛОЎНІК, НАРОДНА-ДЫЯЛЕКТНАЯ МОВА, МАСТАЦКІ ТЭКСТ, МОЎНЫ ЭТЫКЕТ, НАЦЫЯНАЛЬНА-МАРКІРАВАНАЯ ЛЕКСІКА, КІТАБІСТЫКА, МОЎНАЯ АСОБА, АНАМАСТЫКА, КЛЮЧАВЫЯ КАНЦЭПТЫ

Аб’ект даследавання – апелятыўная і анамастычная лексіка, ідыяматыка і афарыстыка беларускай мовы як крыніца лінгвакраіназнаўчай інфармацыі.

Мэта працы – выявіць найважнейшыя краіназнаўчыя рэаліі беларускага народа (гістарычныя, палітычныя, сацыяльныя, культурныя, этнаграфічныя), адлюстраваныя ў беларускай мове ў выглядзе спецыфічных слоў, словазлучэнняў, ідыём, маўленчых формул і істотныя для разумення менталітэту беларусаў, на падставе чаго выпрацаваць аргументаваныя рэкамендацыі для паляпшэння ўзаемадзеяння ў галіне міжнародных кантактаў і супрацоўніцтва ў гуманітарнай сферы, а таксама для ўдасканалення працэсу навучання беларускай мове. Асноўныя задачы: 1) вызначыць прынцыпы адбору лінгвакраіназнаўчых адзінак з разнастайнага тэкставага і слоўнікавага матэрыялу і спосабы іх лексікаграфічнай сістэматызацыі; 2) зафіксаваць лексічныя, фразеалагічныя і іншыя інавацыі апошняга часу, якія адлюстроўваюць развіццё культурна-моўных рэалій беларускага грамадства і дзяржавы; 3) вызначыць пералік намінацый і моўных клішэ сучаснай беларускай мовы, якія змяшчаюць лінгвакраіназнаўчую інфармацыю, прадставіць іх тэрэтычнае і лексікаграфічнае апісанне; 4) выявіць наяўнасць, месца і ролю слоў, ідыём і словазлучэнняў з этнакультурнай семантыкай у беларускамоўным мастацкім і публіцыстычным дыскурсе; 5) прааналізаваць дыялектны лексікон Віцебшчыны як крыніцы лінгвакраіназнаўчай інфармацыі; 6) устанавіць лінгвадыдактычную значнасць і рэlevantныя для навучання мове параметры беларускіх лінгвакраіназнаўчых адзінак.

Метады даследавання – апісальна-аналітычны, сацыялінгвістычны, таксанамічны, супастаўляльны, статыстычны.

У выніку выканання задання падрыхтаваны да друку даведнік новага тыпу “Рэспубліка Беларусь: Лінгвакраіназнаўчы слоўнік”, зроблены семантыка-стылістычны аналіз нацыянальна-маркіраванай лексікі і фразеалогіі, устаноўлены яе прадметна-тэматычныя і функцыянальныя разрады, кагнітыўны і лінгвакультурны патэнцыял, паходжанне і сферы ўжывання.

Актуальнасць тэмы тлумачыцца тым, што беларусы адказныя перад сусветнай культурнай супольнасцю за захаванне тытульнай мовы нацыі. Комплекснае даследаванне

адзначанай праблематыкі дазваляе глыбей асэнсаваць духоўна-культурны патэнцыял беларускай мовы, выпрацаваць аргументаваныя прапановы для дзяржаўных і грамадскіх арганізацый у сферы моўнай палітыкі, захаваць беларускую мову як этнакультурную каштоўнасць. Прыняты падыход здольны даць адказ на шэраг актуальных пытанняў, звязаных з духоўным развіццём грамадзянскай супольнасці Рэспублікі Беларусь, а таксама выявіць заканамернасці і характар развіцця моўнай сітуацыі ў будучыні і магчымасці свядомага ўплыву на яе суб'ектаў моўнай палітыкі.

Навуковую навізну вынікаў даследавання вызначае ў першую чаргу падрыхтоўка да выдання ўнікальнага сучаснага даведніка “Рэспубліка Беларусь: Лінгвакраіназнаўчы слоўнік” і рознабаковы аналіз сабранага ў ім фактычнага матэрыялу. У слоўніку знайшла адлюстраванне як традыцыйная народная лексіка, так і інавацыі апошняга часу, абумоўленыя зменамі ў грамадскім жыцці Лінгвакраіназнаўчая лексіка адлюстроўвае жыццё, побыт, менталітэт жыхароў Беларусі, а таксама паказвае некаторыя шляхі і тэндэнцыі развіцця літаратурнай мовы.

Вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны ў дзейнасці дзяржаўных органаў і грамадскіх арганізацый пры планаванні і ажыццяўленні нацыянальна-моўнай палітыкі ў Рэспубліцы Беларусь. Канкрэтныя высновы прымяняюцца ў школьным і ўніверсітэцкім навучанні пры чытанні лекцый, правядзенні практычных заняткаў, у працэсе кіраўніцтва напісаннем магістарскіх дысертацый, навуковых, дыпломных і курсавых прац, вучэбнай і вытворчай практыкай студэнтаў. Даведнік “Рэспубліка Беларусь: Лінгвакраіназнаўчы слоўнік” будзе запатрабаваны навукоўцамі, настаўнікамі, студэнтамі і школьнікамі, знойдзе прымяненне ў сферы вышэйшай і агульнай сярэдняй адукацыі. У ВНУ, гімназіях і сярэдніх школах краіны выкарыстоўваецца 31 вучэбны і вучэбна-метадычны дапаможнік, у тым ліку 8, выдадзеных з грыфам Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

ЗМЕСТ

Пералік скарачэнняў і абазначэнняў	6
Уводзіны	7
1 Лінгвакраізнаўчы слоўнік як нацыянальна-культурны феномен	11
2 Моўная спадчына Віцебшчыны як крыніца лінгвакраізнаўчай інфармацыі	25
2.1 Лінгвакраізнаўчы кампанент у народна-дыялектнай мове Віцебшчыны..	25
2.2 Рэгіянальны мастацкі тэкст як крыніца лінгвакраізнаўчай інфармацыі...	35
3 Лінгвакультуралагічныя асаблівасці беларускамоўных тэкстаў розных жанраў і стыляў (ужыванне моўных формул этыкету).....	53
4 Спосабы апісання нацыянальна-культурнага кампанента беларускай мовы..	67
5 Семантычна-прагматычны патэнцыял нацыянальна-маркіраванай лексікі ў сучасным беларускім публіцыстычным дыскурсе.....	90
6 Мова беларускіх арабскаграфічных помнікаў (кітабаў) XIX стагоддзя	105
7 Рэгіянальная анамастычная і апелятыўная лексіка як крыніца вывучэння гісторыі, моўных і культурных традыцый беларускага народа	124
8 Тапонімы як сродак вывучэння лінгвакраізнаўства	132
9 Лінгвакраізнаўчая методыка навучання беларускай мове ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі	145
Заклучэнне	160
Спіс выкарыстаных крыніц	165
Дадатак А. Асноўная бібліяграфія	168

УВОДЗІНЫ

Беларуская мова з'яўляецца часткай і найважнейшым сродкам стварэння духоўнай культуры беларусаў, адным з галоўных фактараў самаідэнтыфікацыі і этнічнай кансалідацыі народа. У цяперашні час актуалізуюцца этнічная і культурная функцыі беларускай мовы, якая стала ўспрымацца як нацыянальны сімвал, паказчык адзінства народа, ступені развіцця яго дзяржаўнасці. Сёння беларуская мова – дзяржаўная мова Рэспублікі Беларусь, тытульная мова беларускага этнасу. У беларускай мове найбольш поўна адлюстраваны асаблівасці месца пражывання, гаспадарчай, грамадскай і культурнай дзейнасці беларусаў.

Лінгвакраіназнаўчыя адзінкі нясуць у сабе самую дакладную інфармацыю пра дзяржаву, гістарычныя і сучасныя працэсы ў жыцці насельніцтва краіны. Праз вывучэнне моўных рэалій больш зразумелымі становяцца характар і менталітэт беларусаў, іх прыярытэты і памкненні. Гэта надзвычай важна пры наладжванні эфектыўных кантактаў замежных грамадзян з беларускай дзяржавай у сферы палітыкі, бізнесу, турызму, а таксама для тых грамадзян Беларусі, чыёй роднай мовай у абставінах білінгвізму з'яўляецца руская, каб належным чынам засвоіць спрадвечныя духоўна-культурныя каштоўнасці.

Навукова-даследчая тэма “Беларуская мова як крыніца лінгвакраіназнаўчай інфармацыі аб дзяржаўнасці, гісторыі і культуры беларускага народа” ў межах задання ДПНД 4.1.10 “Моўная карціна свету беларусаў і нацыянальна-культурная канцэпталогія”, № дзяржаўнай рэгістрацыі 20160651 ад 04.04.2016 г., выконвалася на працягу 2016 – 2020 гадоў. Прадугледжвалася выяўленне асноўных лінгвакраіназнаўчых рэалій беларускага народа (гістарычных, палітычных, культурных, этнаграфічных), адлюстраваных у беларускай мове ў выглядзе спецыфічнай лексікі, словазлучэнняў, ідыём, маўленчых формул, якія з'яўляюцца істотнымі для разумення ментальнасці беларусаў. На гэтай падставе планавалася выпрацоўка аргументаваных рэкамендацый у галіне міжнародных кантактаў і супрацоўніцтва ў гуманітарнай сферы, а таксама прапаноў па ўдасканаленні працэсу навучання беларускай мове, у прыватнасці, стварэнне лінгвакраіназнаўчай метадыкі яе выкладання. Як вынік былі прадугледжаны напісанне і падрыхтоўка да друку даведніка новага тыпу “Рэспубліка Беларусь: Лінгвакраіназнаўчы слоўнік” на аснове аналізу картатэкі, энцыклапедыі, мастацкіх і публіцыстычных тэкстаў. Планаваліся абарона кандыдацкай дысертацыі, публікацыя цыкла артыкулаў і вучэбна-метадычных дапаможнікаў, распрацоўка заняткаў лінгвакраіназнаўчай тэматыкі для беларускіх і замежных студэнтаў.

У межах тэмы для больш поўнага яе раскрыцця разглядаўся таксама шэраг прыватных праблем і пытанняў: выяўленне рэгіянальнай спецыфікі мовы сродкаў масавай інфармацыі і пісьменнікаў Віцебшчыны, лінгвакраіназнаўчага кампанента народна-дыялектнай мовы Падзвіння, даследаванне моўнай рэпрэзентацыі ключавых лінгваментальных адзінак (канцэптаў), нацыянальна-маркіраваных прэцэдэнтных імён і культурных канатацый, фразеалагізмаў і тропаў, акрэсленне семантычнага і прагматычнага патэнцыялу этнаспецыфічнай лексікі, вызначэнне лінгвакультурных асаблівасцей беларускамоўных тэкстаў розных жанраў і стыляў, аналіз рэгіянальнай анамастычнай і апелятыўнай лексікі як крыніцы вывучэння гісторыі, моўных і культурных традыцый беларускага народа, паказ моўных асаблівасцей беларускіх кітабаў XIX ст.

У выніку распрацоўкі тэмы былі ўстаноўлены дыдактычная значнасць і рэлевантныя для навучання мове параметры лінгвакраіназнаўчых адзінак, створана лінгвакраіназнаўчая методыка навучання беларускай мове ў ВНУ і ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі. Дадзеная методыка знойдзе прымяненне ва ўніверсітэцкім выкладанні пры чытанні лекцый, правядзенні практычных і семінарскіх заняткаў па сучаснай беларускай мове, агульным мовазнаўстве, этналінгвістыцы, культуры маўлення, удзельнічаючы такім чынам у прафесійным навучанні і грамадзянскім, патрыятычным выхаванні маладога пакалення, пашыраючы навуковы кругагляд і духоўны патэнцыял сучаснага студэнцтва. З выкарыстаннем дадзенай методыкі за 5 гадоў выдадзены 31 вучэбны і вучэбна-метадычны дапаможнік для студэнтаў і школьнікаў. Распрацаваны заняткі лінгвакраіназнаўчай тэматыкі для беларускіх і замежных студэнтаў па вучэбных дысцыплінах “Беларуская дыялекталогія”, “Беларуская мова (прафесійная лексіка)”, “Методыка выкладання беларускай мовы”, “Рыторыка”, “Славянская мова”, “Уводзіны ў славянскую філалогію”, “Этналінгвістыка”, “Кагнітыўная лінгвістыка”, “Філалагічны аналіз тэксту”, у тым ліку пры дыстанцыйнай форме навучання, а таксама для школьнікаў па прадмеце “Беларуская мова”.

У кандыдацкай дысертацыі К.С. Півавар распрацавана методыка рэканструкцыі зместу мастацкіх канцэптаў і мадэлявання іх структуры, якая можа выкарыстоўвацца як узор для іншых даследаванняў канцэптаў і лінгвакраіназнаўчых рэалій у розных тыпах вербальнага дыскурсу.

Актуальнасць тэмы і вынікаў выканання задання тлумачыцца тым, што беларусы адказныя перад сусветнай культурнай супольнасцю за захаванне тытульнай мовы нацыі. Комплекснае даследаванне адзначанай праблематыкі дазваляе глыбей асэнсаваць духоўна-культурны патэнцыял беларускай мовы, выпрацаваць аргументаваныя прапановы для дзяржаўных і грамадскіх арганізацый у сферы моўнай палітыкі, захаваць беларускую мову

як этнакультурную каштоўнасць. Прыняты падыход здольны даць адказ на шэраг актуальных пытанняў, звязаных з духоўным развіццём грамадзянскай супольнасці Рэспублікі Беларусь, а таксама выявіць заканамернасці і характар развіцця моўнай сітуацыі ў будучыні і магчымасці свядомага ўплыву на яе суб’ектаў моўнай палітыкі.

Праведзеныя даследаванні былі накіраваны на комплекснае выяўленне духоўна-культурнага патэнцыялу беларускай мовы, заключанага ў яе найбольш прадстаўнічых і пашыраных лінгвакраіназнаўчых рэаліях – спецыфічных словах, словазлучэннях, ідыёмах, маўленчых клішэ, якія нясуць істотную інфармацыю пра дзяржаўнасць, гісторыю і культуру беларускага народа. У межах задання ўпершыню ў айчыннай лінгвістыцы створаны даведнік новага тыпу “Рэспубліка Беларусь: Лінгвакраіназнаўчы слоўнік”, які рыхтуецца да публікацыі ў выдавецтве “Беларуская энцыклапедыя імя Петруся Броўкі”. Распрацаваны фундаментальныя і прыкладныя аспекты даследавання лінгвакраіназнаўчай праблематыкі: вызначаны і апісаны ключавыя ментальныя сутнасці ў беларускай мастацкай канцэптасферы, устаноўлена дыдактычная значнасць і рэlevantныя для навучання мове параметры беларускіх лінгвакраіназнаўчых адзінак, створана метадыка навучання беларускай мове ў лінгвакраіназнаўчым аспекце, падрыхтаваны шэраг вучэбных і вучэбна-метадычных дапаможнікаў для студэнтаў і школьнікаў.

Выкананае заданне поўнасцю адпавядае зацверджаным мэтам падпраграмы “Беларуская мова і літаратура” дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў “Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства” і аднаму з прыярытэтных напрамкаў навуковых даследаванняў Рэспублікі Беларусь на 2016–2020 гады, зацверджаных пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 12.03.2015 № 190, а менавіта: 11. Грамадства і эканоміка.

Навуковую навізну вынікаў даследавання вызначае ў першую чаргу падрыхтоўка ўнікальнага сучаснага даведніка “Рэспубліка Беларусь: Лінгвакраіназнаўчы слоўнік” і рознабаковы аналіз сабранага ў ім фактычнага матэрыялу. У слоўніку знайшла адлюстраванне як традыцыйная народная лексіка, так і інавацыі апошняга часу, абумоўленыя зменамі ў грамадскім жыцці. Створаны слоўнік можа служыць крыніцай моўных фактаў для ўстанаўлення шляхоў развіцця і магчымасці захавання традыцыйнай беларускай культуры, вызначэння яе ролі для функцыянавання сучаснай беларускай літаратурнай мовы. На гэтай падставе можна ўстанавіць рэlevantныя для сучаснасці рысы беларускага менталітэту.

Вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны ў дзейнасці дзяржаўных органаў і грамадскіх арганізацый пры планаванні і ажыццяўленні нацыянальна-моўнай палітыкі ў Рэспубліцы Беларусь. Канкрэтныя высновы прымяняюцца ў школьным і ўніверсітэцкім

навучанні пры чытанні лекцый, правядзенні практычных і семінарскіх заняткаў, у працэсе кіраўніцтва напісаннем магістарскіх дысертацый, навуковых, дыпломных і курсавых прац, вучэбнай і вытворчай практыкай студэнтаў. У вучэбным працэсе рэалізуюцца распрацаваныя падчас выканання задання інавацыйныя формы арганізацыі самастойнай і дыстанцыйнай працы студэнтаў і школьнікаў пры вывучэнні беларусазнаўчых дысцыплін.

26 вучэбна-метадычных дапаможнікаў (з іх 3 з Грыфам Міністэрства адукацыі), у якіх знайшлі адлюстраванне вынікі выканання задання, актыўна выкарыстоўваюцца ў вучэбным працэсе ўстаноў адукацыі “Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П.М. Машэрава” і “Віцебская ордэна «Знак Пашаны» дзяржаўная акадэмія ветэрынарнай медыцыны”. Яшчэ 5 вучэбна-метадычных дапаможнікаў атрымалі Грыф Міністэрства адукацыі і прымяняюцца паўсюдна ў вучэбным працэсе ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі Рэспублікі Беларусь.

Вучэбна-метадычныя дапаможнікі, апублікаваныя артыкулы, распрацаваная лінгвакраіназнаўчая методыка прымяняюцца ў дзейнасці філіяла кафедры і рэсурснага цэнтра па беларускай мове і літаратуры Кастрычніцкага раёна г. Віцебска на базе ДУА “СШ № 4 г. Віцебска”, Дзяржаўнай установы дадатковай адукацыі дарослых “Віцебскі абласны інстытут развіцця адукацыі”.

Падрыхтаваныя арыгінальныя вучэбныя дапаможнікі не маюць аналагаў у замежным мовазнаўстве і адпавядаюць найлепшым айчынным узорам. Апублікаваныя працы праходзяць шырокую апрацацыю ў студэнцкай і школьнай аўдыторыі, прымаючы ўдзел у прафесійным навучанні і грамадзянскім, патрыятычным выхаванні маладога пакалення, пашыраючы навуковы круггляд і духоўны патэнцыял сучаснага студэнцтва. Даследаванне беларускай літаратурнай і дыялектнай мовы ўяўляе сабой адзін з асноўных напрамкаў фарміравання перспектыўнай спецыялізацыі Беларусі ў галіне гуманітарных навук, што дае падставы для інтэграцыі нацыянальнай навукі ў сусветную навуковую прастору, выпрацоўкі рэкамендацый з мэтай паляпшэння ўзаемадзеяння ў сферы міжнародных кантактаў і супрацоўніцтва.

СПІС ВЫКАРЫСТАНЫХ КРЫНІЦ

1. Іванова, С.Ф. Слоўнік беларускіх прыказак, прымавак і крылатых выказаў: Лінгвакраіназнаўчы дапаможнік / С.Ф. Іванова, Я.Я. Іваноў. – Мн.: Бел. Фонд Сораса, 1997. – 262 с.
2. Верещагин, Е.М. Язык и культура. Три лингвострановедческие концепции: лексического фона, рече-поведенческих тактик и сапиентемы / Е.М. Верещагин, В.Г. Костомаров. – М.: Индрик, 2005. – 1040 с.
3. Великобритания: Лингвострановедческий словарь / под ред. Е.Ф. Рогова. – М.: Рус. язык, 1978. – 480 с.
4. Куликов, Г.И. Страноведческие реалии немецкого языка / Г.И. Куликов, В.И. Мартиневский. – Мн.: Выш. шк., 1986. – 260 с.
5. Томахин, Г.Д. Реалии-американизмы. Пособие по страноведению / Г.Д. Томахин. – М.: Высш. шк., 1988. – 239 с.
6. Россия. Большой лингвострановедческий словарь /Под общ. ред. Ю.Е. Прохорова. – М.: АСТ-ПРЕСС КНИГА, 2007. – 736 с.
7. Маслова, В.А. Краткий лингвокультурологический словарь-справочник: культурное пространство Витебщины / В.А. Маслова, С.В. Николаенко. – Витебск: УО «ВГУ им. П.М. Машерова», 2011. – 164 с.
8. Шкраба, І.Р. Слоўнік беларускай безэквівалентнай лексікі / І.Р. Шкраба. – Мінск: Беларус. Энцыклапедыя імя П. Броўкі, 2008. – 320 с.
9. Этнаграфія Беларусі: Энцыкл. / Рэдкал.: І.П. Шамякін (гал. рэд.) і інш. – Мінск: БелСЭ, 1989. – 575 с.
10. Чернобров, А.А. Принципы формирования, содержание и типы лингвокультурологических словарей / А.А. Чернобров // Вестник Новосибирского государственного педагогического университета. – 2014. – № 3 (19). – С. 37–38.
11. Тарэлка, М.У. Мова аднаго кітаба і старабеларуская кірылічная пісьмовая традыцыя / М.У. Тарэлка // Беларуская лінгвістыка. – 2011. – Вып. 66. – С. 33–39.
12. Булыка, А.М. Лексічныя запазычанні ў беларускай мове XIV – XVIII стст. / А.М. Булыка. – Мінск: Навука і тэхніка, 1980. – 256 с.
13. Бардовіч, А.М. Словаўтваральны слоўнік беларускай мовы / А.М. Бардовіч, М.М. Круталевіч, А.А. Лукашанец. – Мінск: Беларуская навука, 2000. – 413 с.
14. Гістарычны слоўнік беларускай мовы. Вып. 1–37. – Мінск : Навука і тэхніка, 1982 – 2017.
15. Гапоненка, І.А. Лексіка беларускай літаратурнай мовы XIX – пачатку XX ст.: асаблівасці станаўлення і развіцця / І.А. Гапоненка. – Мінск : БДУ, 2015. – 307 с.

16. Антонович, А.К. Белорусские тексты, писанные арабским письмом, и их графико-орфографическая система / А.К. Антонович. – Вильнюс, 1968. – 418 с.
17. Этымалагічны слоўнік беларускай мовы. – Мінск: Навука і тэхніка, 1991. – Т. 7. – С. 115.
18. Канапацкі, І.Б. Гісторыя і культура беларускіх татар / І.Б. Канапацкі, А.І. Смолік. – Мінск, 2000. – 259 с.
19. Крывіцкі, А.А. Дыялекталогія беларускай мовы / А.А. Крывіцкі.– Мінск: Выш. шк., 2003. – 294 с.
20. Клімчук, Ф. Адпаведнікі рэлевантных асаблівасцей загародскіх гаворак у дыялектных кантынуумах Украіны і Расіі // Історыко-філалагічны збірнік з рэгіянальных праблем. – 2007. – № 16. – С. 43–57.
21. Блінава, Э.Д. Беларуская дыялекталогія / Э.Д. Блінава, Е.С. Мяцельская. – 2-е выд., дапрац. і дап. – Мінск : Выш. шк., 1980. – 304 с.
22. Дыялекталагічны атлас беларускай мовы. – Мінск, 1963.
23. Клімчук, Ф.Д. Гаворкі Заходняга Палесся: Фанетычны нарыс / Ф.Д. Клімчук. – Мінск, 1983. – 128 с.
24. Нарысы па беларускай дыялекталогіі / Пад рэд. Р.І. Аванесава. – Мінск: Навука і тэхніка, 1964. – 415 с.
25. Слоўнік гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча: У 5 т. / Уклад. Ю.Ф.Мацкевіч, А.І.Грынавецкене, Я.М.Рамановіч і інш.; Рэд. Ю.Ф.Мацкевіч. – Мінск: Навука і тэхніка, 1979 – 1986. Т. 1—5.
26. Слоўнік гаворак цэнтральных раёнаў Беларусі: У 2 т. Т. 1. А-П / Уклад. Е.С.Мяцельская і інш.; Пад рэд. Е.С.Мяцельскай. – Мінск: Універсітэцкае, 1990. – 287 с.
27. Сцяцко, П.У. Беларускае народнае словаўтварэнне. Афіксальныя назоўнікі / П.У.Сцяцко / Рэд. М.В.Бірыла. – Мінск: Навука і тэхніка, 1977. – 320 с.
28. Суперанская, А.В. Что такое топонимика / А.В. Суперанская. – М., 1984. – 182 с.
29. Назвы населеных пунктаў Рэспублікі Беларусь: Віцебская вобл.: нармат. давед. / У.М.Генкін, І.Л.Капылоў, В.П.Лемцюгова; пад рэд. В.П.Лемцюгвай. – Мінск: Тэхналогія, 2009. – 669 с.
30. Жучкевіч, В.А. Чаму так названа / В.А.Жучкевіч. – Мн.: Народная асвета, 1969. – 119 с.
31. Мурзаев, Э.М. Слово на карте / Э.М. Мурзаев. – М.: Армада-пресс, 2001. – 448 с.

32. Мезенко, А.М. Урбанонимия Белоруссии / Под ред. П.П. Шубы. – Минск: Университетское, 1991. – 167 с.

33. Бубновіч, І.І. Назвы-арыенціры ў мікратапаніміі Гродзенскага раёна / І.І.Бубновіч, Ж.С.Сіплівеня // Нацыянальная мова і нацыянальная культура: аспекты ўзаемадзеяння: зб. навук. арт. / рэдкал.: В.Д. Старычонок, В.Д. Дзятко (адк. рэд.), Н.А. Радзіваноўская і інш. – Мінск: БДПУ, 2011. – С. 38–41.

34. Белорусская ономастика. Топонимия: учеб. пособие / А.М. Мезенко [и др.]; под общ. ред. А.М. Мезенко – Минск: Элайда, 2012. – 260 с.

ДАДАТАК А

Асноўная бібліяграфія

Аўтарэфераты дысертацый

1 Півавар, К.С. Моўныя сродкі рэпрэзентацыі ключавых канцэптаў беларускай ментальнасці ў мастацкім тэксце : аўтарэф. дыс. ... канд. філал. навук : 10.02.01 / К.С. Півавар ; Віц. дзярж. ун-т. – Мінск, 2017. – 27 с.

Падручнікі і вучэбныя дапаможнікі

2 Арцямёнак, Г.А. Уводзіны ў мовазнаўства : метадычныя рэкамендацыі / Г.А. Арцямёнак. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2016. – 45 с.

3 Зіманскі, В.Э. Теория и практика организации и проведения дистанционного обучения : методические рекомендации / сост.: В.Э. Зіманскі, В.А. Жизневскі, М.И. Трофимова. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. – 47 с.

4 Зіманскі, В.Э. Гісторыя пісьма: Літарна-гукавое пісьмо: метадычныя рэкамендацыі / В.Э.Зіманскі. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2016. – 46 с.

5 Дзядова, А.С. Сучасныя тэхналогіі падрыхтоўкі навукова-даследчых прац па беларускай мове : метадычныя рэкамендацыі / А.С. Дзядова. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2016. – 44 с.

6 Арцямёнак, Г.А. Сучасныя напрамкі ў лінгвістыцы : метадычныя рэкамендацыі / Г.А. Арцямёнак. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2017. – 51 с.

7 Бабіч, Ю.М. Польская мова = Język polski : метадычныя рэкамендацыі / склад. Ю.М. Бабіч. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – 48 с.

8 Дзядова, А.С. Філалагічны аналіз тэксту : метадычныя рэкамендацыі / А.С. Дзядова. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2017. – 44 с.

9 Зіманскі, В.Э. Церковнославянский язык для специальности 1-21 01 01 Теология : учебно-методический комплекс по учебной дисциплине / сост. В.Э. Зіманскі. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – 179 с.

10 Мартынкевіч, С.В. Тэорыя маўленчай камунікацыі для спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія : вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне / склад. С.В. Мартынкевіч. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2017. – 94 с.

11 Несцяровіч, В.І. Гістарычная граматыка беларускай мовы: Уводзіны. Фанетыка для спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія (па напрамках) : вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне / склад. В.І. Несцяровіч. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2017. – 144 с.

12 Семенькова, Г.К. Ономастика Беларусі. Антропонимия : учебник / А.М. Мезенко [и др.]. – Минск : РИВШ, 2017. – С. 125 – 215.

13 Семянёва, Г.К. Рыторыка для філалагічных спецыяльнасцей : вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне / склад. Г.К. Семянёва. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2017. – 104 с.

14 Арцямёнак, Г.А. Інавацыйныя тэхналогіі ў мовазнаўстве і методыцы яго выкладання : метадычныя рэкамендацыі / Г.А. Арцямёнак, В.Э. Зіманскі. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – 59 с.

15 Дзядова, А.С. Гісторыя беларускай літаратурнай мовы для спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія (па напрамках) : вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне / склад. А.С. Дзядова. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – 160 с.

16 Зіманскі, В.Э. Гісторыя пісьма для спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія: вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне / склад. В.Э. Зіманскі. – Віцебск : ВДУ імя П.М.Машэрава, 2018. – 181 с.

17 Семенькова, Г.К. Белорусская ономастика. Топонимия : учебник / А.М. Мезенко [и др.] ; под ред. А.М. Мезенко. – Минск : РИВШ, 2018. – 320 с.

- 18 Семянькова, Г.К. Беларуская мова (прафесійная лексіка) : метадычныя рэкамендацыі / Г.К. Семянькова. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – 52 с.
- 19 Семянькова, Г.К. Стылістыка і культура беларускага маўлення : падручнік / А.М. Багамолава, Г.К. Семянькова. – Мінск : РІВШ, 2017. – 344 с.
- 20 Беларуская мова: вучэб. дапам. для 5-га кл. устаноў агул. сярэд. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання: у 2 ч. Ч. 1 / Г.А. Валочка, В.У. Зелянко, С.В. Мартынкевіч, С.М. Якуба. – Мінск: Нац. ін-т адукацыі, 2019. – 148 с.
- 21 Методыка выкладання беларускай мовы для спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія (па напрамках): вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне / склад. С.В. Мартынкевіч. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2019. – 172 с.
- 22 Этналінгвістыка для спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія (па напрамках): вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне / склад. А.С. Дзядова. – Віцебск: ВДУ імя П.М.Машэрава, 2019. – 178 с.
- 23 Беларуская мова (прафесійная лексіка): метадычныя рэкамендацыі / склад. В.Э. Зіманскі. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2019. – 58 с.
- 24 Беларуская палеаграфія для спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія: вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне / склад. В.Э. Зіманскі. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2019. – 187 с.
- 25 Мартынкевіч, С.В. Беларуская мова: вучэб. дапам. для 5 класа ўстаноў агул. сярэд. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання: у 2 ч. Ч. 2 / Г.А. Валочка, В.У. Зелянко, С.В. Мартынкевіч, С.М. Якуба. – Мінск: Нац. ін-т адукацыі, 2019. – 139 с.
- 26 Арцямёнак, Г.А. Уводзіны ў славянскую філалогію: метадычныя рэкамендацыі / Г.А. Арцямёнак. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2020. – 48 с.
- 27 Зіманскі, В.Э. Беларуская дыялекталогія: метадычныя рэкамендацыі да практычнай часткі / склад. В.Э. Зіманскі. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2020. – 56 с.
- 28 Мартынкевіч, С.В. Беларуская мова: вучэб. дапам. для 6 класа ўстаноў агул. сярэд. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання / Г.А. Валочка, В.У. Зелянко, С.В. Мартынкевіч і інш. – Мінск: Нац. ін-т адукацыі, 2020. – 240 с.
- 29 Мартынкевіч, С.В. Беларуская мова і літаратура. 5 клас: прыкладнае каляндарна-тэматычнае планаванне 2020/2021 навуч. год: дапам. для настаўнікаў устаноў агул. сярэд. адукацыі / С.В. Мартынкевіч, Л.К. Цітова. – Мінск: НІА: Аверсэв, 2020. – 79 с.
- 30 Мартынкевіч, С.В. Беларуская мова і літаратура. 6 клас: прыкладнае каляндарна-тэматычнае планаванне 2020/2021 навуч. год: дапам. для настаўнікаў устаноў агул. сярэд. адукацыі / С.В. Мартынкевіч, Л.К. Цітова. – Мінск: НІА: Аверсэв, 2020. – 96 с.
- 31 Півавар, К.С. Беларуская-руская моўная інтэрферэнцыя. Зборнік практыкаванняў: вучэб.-метад. дапаможнік для студэнтаў / Ю.У. Баушына, К.С. Півавар, Г.Э. Чарнецкая. – Віцебск: ВДАВМ, 2020. – 28 с.
- 32 Півавар, К.С. Беларуская мова. Зборнік тэкстаў для перакладу: вуч.-метад. дапаможнік для студэнтаў / І.В. Валынец, К.С. Півавар. – Віцебск: ВДАВМ, 2020. – 72 с.

Навуковыя артыкулы

- 33 Арцямёнак, Г.А. Лінгвакраіназнаўчыя рэаліі беларускай мовы і іх лексікаграфічнае адлюстраванне / Г.А. Арцямёнак // *Навука – образованию, производству, экономике* : материалы XXI (68) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 11–12 февраля 2016 г. : в 2 т. / Вит. гос. ун-т ; редкол. : И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ, 2016. – Т. 1. – С. 101 – 103.
- 34 Арцямёнак, Г.А. У памяці вучняў і калег / Г.А. Арцямёнак // *Памяць і слава: Леў Міхайлавіч Шакун. Да 90-годдзя з дня нараджэння* / рэдкал.: М.Р. Прыгодзіч (адк. рэд.) [і інш.]. – Мінск : БДУ, 2016. – С. 17 – 19.

35 Арцямёнак, Г.А. Рэспубліканская алімпіяда па беларускай мове і літаратуры: аналіз заданняў і парады / Г.А. Арцямёнак [і інш.] // Беларуская мова і літаратура. – 2016. – № 12. – С. 28 – 37.

36 Бабіч, Ю.М. Некадыфікаваная лексіка ў сучасным публіцыстычным тэксе / Ю.М. Бабіч // Беларуская мова ў XXI стагоддзі: асноўныя тэндэнцыі развіцця (да 80-годдзя акадэміка А.І. Падлужнага): Зборнік матэрыялаў Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі / Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. – Мінск, 2016. – С. 43 – 47.

37 Бабіч, Ю.М. Лексіка з нацыянальна-культурным кампанентам у сучасным публіцыстычным дыскурсе / Ю.М. Бабіч // Роднае слова. – 2016. – № 6. – С. 33 – 36.

38 Бабіч, Ю.М. Некаторыя асаблівасці мовы і стылю рэгіянальных перыядычных выданняў Віцебшчыны / Ю.М. Бабіч // Беларускае Падзвінне: вопыт, метадыка і вынікі палявых і міждысцыплінарных даследаванняў: Зборн. навуковых артыкулаў III Міжнароднай навуковай канферэнцыі (Полацк, 14 – 15 красавіка 2016 г.). У 2 частках. Ч. I. – С. 317 – 322.

39 Бабіч, Ю.М. Лексічныя інавацыі як сродак узбагачэння сінанімічных рэсурсаў мовы / Ю.М. Бабіч // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXI (68) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 11–12 февраля 2016 г. : в 2 т. / Вит. гос. ун-т; редкол. : И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. – Т. 1. – С. 103 – 104.

40 Дзядова, А.С. Уласнае імя як носьбіт нацыянальна-культурнай інфармацыі ў паэтычным дыскурсе Рыгора Барадуліна / А.С. Дзядова // Региональная ономастика: проблемы и перспективы исследования : сборник научных статей / сост. : А.М. Мезенко, Е.А. Зайцева, О.В. Шеваринова ; под научн. ред. А.М. Мезенко. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. – С. 236 – 239.

41 Дзядова, А.С. Тапанімічная лексіка як носьбіт лінгвакраіназнаўчай інфармацыі ў мове паэзіі Рыгора Барадуліна / А.С. Дзядова // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXI (68) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 11–12 февраля 2016 г. : в 2 т. / редкол. : И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ, 2016. – Т. 1. – С. 126 – 128.

42 Дзядова, А.С. Лінгвакультурны феномен канцэпту “жанчына” ў мове беларускага фальклору: вясельныя песні / А.С. Дзядова // Моўная адзінка ў кантэксце часу: зб. матэрыялаў Рэсп. навук.-практ. канф.; Брэст, 20 лістап. 2015 г. / Брэсц. дзярж. ун-т імя А.С. Пушкіна; рэд. кал.: М.М. Аляхновіч [і інш.]; пад агул. рэд. Л.В. Леванцэвіч. – Брэст: БрДУ, 2016. – С. 56 – 60.

43 Зайцава, К.А. Асаблівасці функцыянавання рэгіянальнай жаночай антрапанімнай сістэмы (на матэрыяле антрапанімікону Бешанковіцкага раёна Віцебскай вобласці) / К.А. Зайцава // Региональная ономастика: проблемы и перспективы исследования: сборник научных статей / сост. : А.М. Мезенко, Е.А. Зайцева, О.В. Шеваринова ; под научн. ред. А.М. Мезенко. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. – С. 168 – 170.

44 Зіманскі, В.Э. Просьба аб дзеянні і моўныя сродкі яе рэалізацыі ў беларускай мове / В.Э. Зіманскі // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXI (68) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 11–12 февраля 2016 г. : в 2 т. / Вит. гос. ун-т; редкол. : И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. – Т. 1. – С. 130 – 131.

45 Мартынкевіч, С.В. Прэцэдэнтнае імя ў газетным друку (на матэрыяле газеты “Звязда”) / С.В. Мартынкевіч // Региональная ономастика: проблемы и перспективы исследования : сборник научных статей / сост. : А.М. Мезенко, Е.А. Зайцева, О.В.

- Шеверинова ; под науч. ред. А.М. Мезенко. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. – С. 188 – 190.
- 46 Мартынкевіч, С.В. Ветлівыя звароты па-беларуску ў інтэрнэт-камунікацыі / С.В. Мартынкевіч, А.В. Яноўская // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXI (68) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 11–12 февраля 2016 г. : в 2 т. / Вит. гос. ун-т ; редкол. : И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. – Т. 1. – С. 138 – 139.
- 47 Мартынкевіч, С.В. Рытарычная кампетэнцыя як лінгваметадычнае паняцце / С.В. Мартынкевіч // Роднае слова. – 2016. – № 6. – С. 53 – 56.
- 48 Несцяровіч, В.І. Аб характары назоўнікаў з адцягненым значэннем у кітабе XIX ст. / В.І. Несцяровіч // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXI (68) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 11–12 февраля 2016 г. : в 2 т. / Вит. гос. ун-т ; редкол. : И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. – Т. 1. – С. 148 – 149.
- 49 Несцяровіч, В.І. Нематываваныя абстрактныя назоўнікі ў кітабе XIX ст. / В.І. Несцяровіч // Ученые записки УО «ВГУ им. П.М. Машерова» : сб. науч. трудов. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. – Т. 21. – С. 204 – 208.
- 50 Півавар, К. Віцебск лінгвістычны: Завочная экскурсія / М. Півавар, К. Півавар // Роднае слова. – 2016. – № 5. – С. 45 – 49.
- 51 Півавар, К. Моўныя сродкі стварэння вобраза маці ў беларускай літаратуры / К. Півавар // Роднае слова. – 2016. – № 10. – С. 38 – 41.
- 52 Семянькова, Г.К. Неафіцыйныя найменні ўнутрыгарадскіх аб’ектаў Беларусі: семантычны аспект / В.А. Кірпічэнка, Г.К. Семянькова // Региональная ономастика: проблемы и перспективы исследования : сборник научных статей / сост. : А.М. Мезенко, Е.А. Зайцева, О.В. Шеверинова ; под науч. ред. А.М. Мезенко. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. – С. 87 – 89.
- 53 Семянькова, Г.К. Уплыў дыялектнай мовы на склад сучасных прозвішчаў / Г.К. Семянькова // Региональная ономастика: проблемы и перспективы исследования : сборник научных статей / сост. : А.М. Мезенко, Е.А. Зайцева, О.В. Шеверинова ; под науч. ред. А.М. Мезенко. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. – С. 196 – 199.
- 54 Семянькова, Г.К. Дарэчнасць як адна з адметных камунікатыўных якасцяў тэкстаў розных стыляў / Г.К. Семянькова // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXI (68) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 11–12 февраля 2016 г. : в 2 т. / Вит. гос. ун-т ; редкол. : И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ, 2016. – Т. 1. – С. 157 – 159.
- 55 Арцямёнак, Г.А. Беларускія лінгвакраіназнаўчыя і лінгвакультуралагічныя даведнікі: тыпы, змест, структура / Г.А. Арцямёнак, К.С. Півавар // Ученые записки УО «ВГУ им. П.М. Машерова» : сборник научных трудов. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – Т. 23. – С. 185 – 189.
- 56 Арцямёнак, Г.А. “Вушацкі словазбор Рыгора Барадуліна” як моўная скарбніца і лінгвістычны здабытак / Г.А. Арцямёнак // Аксиологический диапазон художественной литературы : сборник научных статей / сост. : В.Ю. Боровко [и др.]; под науч. ред. В.Ю. Боровко, О.В. Лапатинской. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 322 – 324.
- 57 Арцямёнак, Г.А. Уплыў рускай культуры на інтэртэкст мастацкіх твораў Уладзіміра Караткевіча / Г.А. Арцямёнак, І.М. Турава // Ценностные ориентации и историческое сознание населения белорусско-российского приграничья : материалы международной научно-практической заочной конференции, Витебск, 2 февраля 2017 г. /

Витеб. гос. ун-т ; редкол.: И.М. Прищепа [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 141 – 144.

58 Бабіч, Ю.М. “Побач з гатэлем... яшчэ адна гасцініца”: публіцыстычны тэкст як крыніца пашырэння сінанімічнага патэнцыялу сучаснай беларускай мовы / Ю.М. Бабіч // Роднае слова. – 2017. – № 3. – С. 32 – 35.

59 Бабіч, Ю.М. Польшкамоўныя элементы ў сучасным беларускім публіцыстычным дыскурсе / Ю.М. Бабіч // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXII (69) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 9–10 февраля 2017 г. : в 2 т. / Витеб. гос. ун-т ; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – Т. 1. – С. 101 – 103.

60 Бабіч, Ю.М. Колерапіс як асноўны элемент мастацкай вобразнасці ў літаратурных творах Язэпа Драздовіча / Ю.М. Бабіч // Аксиологический диапазон художественной литературы : сборник научных статей / сост. : В.Ю. Боровко [и др.]; под науч. ред. В.Ю. Боровко, О.В. Лапатинской. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 325 – 327.

61 Дзядова, А.С. *Францыск Скарына* як прэцэдэнтнае імя ў беларускай лінгвакультуры / А.С. Дзядова, К.С. Півавэр // Роднае слова. – 2017. – № 5. – С. 34 – 38.

62 Дзядова, А.С. Народныя афарызмы і параўнанні ў мове беларускага казачнага эпасу / А.С. Дзядова // Аксиологический диапазон художественной литературы : сборник научных статей / сост. : В.Ю. Боровко [и др.]; под науч. ред. В.Ю. Боровко, О.В. Лапатинской. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 270 – 272.

63 Дзядова, А.С. Метафара як крыніца лінгвакраізнаўчай інфармацыі пра беларускі народ у мове паэзіі Рыгора Барадуліна / А.С. Дзядова // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXII (69) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 9–10 февраля 2017 г. : в 2 т. / Витеб. гос. ун-т ; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – Т. 1. – С. 128 – 130.

64 Дзядова, А.С. Лексіка са значэннем вясельнай абраднасці ў гаворках Віцебшчыны: лінгвакраізнаўчы аспект / А.С. Дзядова // Ценностные ориентации и историческое сознание населения белорусско-российского приграничья : материалы международной научно-практической заочной конференции, Витебск, 2 февраля 2017 г. / Витеб. гос. ун-т ; редкол.: И.М. Прищепа [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 153 – 156.

65 Дзядова, А.С. “Дзе шукаць сваю родную мову ў наш час?": да пытання аб ужыванні беларускай мовы ў сучаснай сацыякультурнай прасторы / А.С. Дзядова // Феномен родного языка: коммуникативно-лингвистический, социокультурный, философский и психологический аспекты : сборник научных статей и творческих работ (по итогам научно-методического семинара, посвященного Международному дню родного языка; 21 февраля 2017 года; Витебск, Витебский государственный университет имени П.М. Машерова) / Вит. гос. ун-т ; редкол.: И.П. Зайцева (отв. ред.) [и др.] ; под общ. ред. И.П. Зайцевой и С.В. Николаенко. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 20 – 25.

66 Дзядова, А.С. Земляробчая лексіка ў дыялектнай мове Віцебшчыны: лінгвакраізнаўчы аспект / А.С. Дзядова // Нацыянальна-культурны кампанент у літаратурнай і дыялектнай мове : зб. навук. арт. / Брэсц. дзярж. ун-т імя А.С. Пушкіна ; редкал.: С.Ф. Бут-Гусаім [і інш.]. – Брэст : БрДУ, 2017. – С. 49 – 54.

67 Зіманскі, В.Э. Пра дыстанцыйнае выкладанне асобнай дысцыпліны / В.Э. Зіманскі // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXII (69) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 9–10 февраля 2017 г. : в 2 т. / Витеб. гос. ун-т ; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск: ВГУ им/ П.М. Машерова, 2017. – Т. 1. – С. 133–135.

68 Мартынкевіч, С.В. Вывучэнне жанраў маўлення ў працэсе навучання беларускай мове: камунікатыўна-дзейнасны аспект / С.В. Мартынкевіч // Аксиологический диапазон художественной литературы : сборник научных статей / сост. : В.Ю. Боровко [и др.]; под науч. ред. В.Ю. Боровко, О.В. Лаптинской. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 363 – 365.

69 Мартынкевіч, С.В. Сацыяльны, псіхалагічны і лінгваметадычны аспекты працэсу навучання беларускай мове ў сітуацыі білінгвізму ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі / С.В. Мартынкевіч // Феномен родного языка: коммуникативно-лингвистический, социокультурный, философский и психологический аспекты : сборник научных статей и творческих работ (по итогам научно-методического семинара, посвященного Международному дню родного языка; 21 февраля 2017 года; Витебск, Витебский государственный университет имени П.М. Машерова) / Вит. гос. ун-т ; редкол.: И.П. Зайцева (отв. ред.) [и др.] ; под общ. ред. И.П. Зайцевой и С.В. Николаенко. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 94 – 98.

70 Мартынкевіч, С.В. Творчыя працы ў сістэме развіцця маўленча-камунікатыўных уменняў вучняў пры навучанні беларускай мове / С.В. Мартынкевіч // Развіццё творчых здольнасцей вучняў: 3 вопыту работы філіяла кафедры літаратуры / склад. Русілка В.І. ; пад рэд. В.В. Лапацінскай. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2017. – Вып. 1. – С. 29 – 33.

71 Несцяровіч, В.І. Адцягненая лексіка з фармантам *-асць / -осць* у кітабе XIX ст. / В.І. Несцяровіч // Ученые записки УО «ВГУ им. П.М. Машерова» : сборник научных трудов. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – Т. 23. – С. 150 – 156.

72 Несцяровіч, В.І. Адцягненыя назоўнікі з фармантам *-асць / -осць* у кітабе XIX ст. / В.І. Несцяровіч // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXII (69) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 9–10 февраля 2017 г. : в 2 т. / Витеб. гос. ун-т ; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – Т. 1. – С. 153 – 155.

73 Півавар, К.С. Ацэначны кампанент канцэпту *народ*: моўныя сродкі выражэння ў мастацкім тэксте / К.С. Півавар // Аксиологический диапазон художественной литературы : сборник научных статей / сост. : В.Ю. Боровко [и др.]; под науч. ред. В.Ю. Боровко, О.В. Лаптинской. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 288 – 290.

74 Півавар, К.С. Моўная асоба аўтара мастацкага тэксту ў лінгвакультуралагічным аспекце / К.С. Півавар // Языковая личность и эффективная коммуникация в современном поликультурном мире : сб. материалов II Междунар. науч.-практ. конф., Минск, 17–18 нояб. 2016 г. / редкол. : О.И. Уланович (отв. ред.), О.В. Лапунова, В.В. Криворот. – Минск : Изд. центр БГУ, 2017. – С. 117 – 120.

75 Півавар, К.С. Роля краязнаўства ў дзейнасці студэнцкага лінгвістычнага гуртка Віцебска / К.С. Півавар // Віцебскі край : матэрыялы II Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 385-годдзю выхаду ў свет “Буквара” Спірыдона Собаля, 24 лістапада 2016 г., Віцебск / Галоўнае ўпраўленне ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Віцебскага аблвыканкама, Дзяржаўная ўстанова “Віцебская абласная бібліятэка імя У.І. Леніна”, установа культуры “Віцебскі абласны краязнаўчы музей”, установа адукацыі “Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П.М. Машэрава”, кафедра гісторыі Беларусі ; [рэдкал.: Т.М. Адамян (гал. рэд.) і інш.]. – Мінск : Нацыянальная бібліятэка Беларусі, 2017. – Т. 2. – С. 186 – 191.

76 Півавар, К.С. Каштоўнасны кампанент канцэпту *воля/свабода* ў беларускай і рускай лінгвакультурах / К.С. Півавар // Ценностные ориентации и историческое сознание населения белорусско-российского приграничья : материалы международной научно-практической заочной конференции, Витебск, 2 февраля 2017 г. / Витеб. гос. ун-т ; редкол.: И.М. Прищепа [и др.]. – Витебск : ВГУ им. П.М. Машерова, 2017. – С. 171 – 173.

77 Півавар, К.С. Францыск Скарына: вербальныя асацыяцыі ва ўмовах білінгвізму / К.С. Півавар // Параўнанне сістэм беларускай і рускай моў і даследаванне асаблівасцей іх функцыянавання ў сучасным грамадстве : матэрыялы дакладаў Рэспубліканскай навуковай канферэнцыі, прысв. 40-годдзю аддзела бел.-рус. моўных сувязей (Мінск, 16 чэрвеня 2017 г.) / Нац. акад. навук Беларусі, Цэнтр даслед. беларус. культ., мовы і літ-ры, Ін-т мовазнаўства імя Якуба Коласа ; пад агул. рэд. А.А. Лукашанца. – Мінск : Чатыры чвэрці, 2017. – С. 116–118.

78 Півавар, К.С. Нацыянальна-культурны кампанент лексікі: аб'ектывацыя ў мове і тэксе / К.С. Півавар // XI Машеровские чтения : материалы международной научно-практической конференции студентов, аспирантов и молодых ученых, Витебск, 18 октября 2017 г. / Витеб. гос. ун-т ; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 242–245.

79 Півавар, К.С. Нацыянальна-культурная адметнасць мастацкага канцэпту мова ў параўнальным аспекце / К.С. Півавар // Нацыянальна-культурны кампанент у літаратурнай і дыялектнай мове : зб. навук. арт. / Брэсц. дзярж. ун-т імя А.С. Пушкіна ; рэдкал.: С.Ф. Бут-Гусаім [і інш.]. – Брэст : БрДУ, 2017. – С. 184–188.

80 Семянькова, Г.К. Стылістычныя асаблівасці паэмы “Тарас на Парнасе” / Г.К. Семянькова // Аксиологический диапазон художественной литературы : сборник научных статей / сост. : В.Ю. Боровко [и др.]; под науч. ред. В.Ю. Боровко, О.В. Лапатинской. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 358–359.

81 Семянькова, Г.К. Распаўсюджанасць прозвішчаў, суадносных з апелятывамі, што ўказваюць на заняткі, прафесію, на тэрыторыі розных раёнаў Віцебшчыны / Г.К. Семянькова // Ценностные ориентации и историческое сознание населения белорусско-российского приграничья : материалы международной научно-практической заочной конференции, Витебск, 2 февраля 2017 г. / Витеб. гос. ун-т ; редкол.: И.М. Прищепа [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 185–187.

82 Семянькова, Г.К. Рэгіянальная лексіка як адлюстраванне культуры беларускага народа / Г.К. Семянькова // Навуковы пошук у сферы культуры і мастацтва: інавацыйныя падыходы : матэрыялы навук. канф. прафесарска-выкладчыцкага складу, прысвеч. 40-годдзю заснавання Беларус. дзярж. ун-та культуры і мастацтваў, Мінск, 25 лістап. 2015 г. / М-ва культуры Рэсп. Беларусь, Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў; рэдкал.: Ю.П. Бондар (старш.) [і інш.]. – Мінск : БДУКМ, 2017. – С. 379–383.

83 Арцямёнак, Г.А. Лінгвакраіназнаўчы слоўнік як культурны феномен і дыдактычны інструмент / Г.А. Арцямёнак // Навукова-метадычная думка на Беларусі : матэрыялы рэгіянальнай (з міжнародным удзелам) навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 100-годдзю “Беларускай граматыкі для школ” Б. Тарашкевіча, Віцебск, 5 снежня 2018 г. / Віцеб. дзярж. ун-т ; рэдкал. : Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – С. 3–7.

84 Арцямёнак, Г.А. Рэспубліканская алімпіяда па беларускай мове і літаратуры : аналіз заданняў і парады / Г.А. Арцямёнак [і інш.] // Беларуская мова і літаратура. – 2018. – № 1. – С. 49–59.

85 Бабіч, Ю.М. “Ветлівасць *памежніка*, усмешка *мытніка*” : фонавая лексіка як элемент выхавання моўнай свядомасці / Ю.М. Бабіч // Роднае слова – 2018. – № 6. – С. 26–28.

86 Бабіч, Ю.М. Культурна-маркіраваная лексіка ў сучасным публіцыстычным дыскурсе / Ю.М. Бабіч // Навукова-метадычная думка на Беларусі : матэрыялы рэгіянальнай (з міжнародным удзелам) навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 100-годдзю “Беларускай граматыкі для школ” Б. Тарашкевіча, Віцебск, 5 снежня 2018 г. / Віцеб. дзярж. ун-т ; рэдкал. : Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – С. 8–11.

87 Бабіч, Ю.М. Сучасны беларускі публіцыстычны дыкурс і праблемы культуры мовы (на матэрыяле газеты “Звязда”) / Ю.М. Бабіч // Наука – образованию,

производству, экономике : материалы XXIII (70) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 15 февраля 2018 г. : в 2 т. / Витеб. гос. ун-т ; редкол. : И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2018. – Т. 1. – С. 113–115.

88 Бабіч, Ю.М. Этнакультурны кампанент анімалістычных фразеалагізмаў у беларускай і польскай мовах / Ю.М. Бабіч, Ю.Ф. Прышчэпа // Актуальныя праблемы мовазнаўства і лінгвадыдактыкі (да 80-годдзя з дня нараджэння прафесара Г.М. Малажай) : зб. навук. арт. : у 2 ч. / Брэсц. дзярж. ун-т імя А.С. Пушкіна ; рэдкал. : В.М. Касцючык [і інш.]. – Брэст : БрДУ, 2018. – Ч. 1. – С. 74–76.

89 Дзядова, А.С. Абрадавая лексіка ў гаворках Віцебшчыны : лінгвакультуралагічны аспект / А.С. Дзядова // Роднае слова. – 2018. – № 7. – С. 43–47.

90 Дзядова, А.С. “Быў. Ёсць. Буду” : Уладзімір Караткевіч як прэцэдэнтнае імя ў беларускай лінгвакультуры / А.С. Дзядова // Навукова-метадычная думка на Беларусі : матэрыялы рэгіянальнай (з міжнародным удзелам) навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 100-годдзю “Беларускай граматыкі для школ” Б. Тарашкевіча, Віцебск, 5 снежня 2018 г. / Віцеб. дзярж. ун-т ; рэдкал. : Г.А. Арцыямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – С. 76–80.

91 Дзядова, А.С. Каляндарна-абрадавая лексіка ў гаворках Віцебшчыны / А.С. Дзядова // Роднае слова. – 2018. – № 11. – С. 40–42.

92 Дзядова, А.С. Лінгвакраіназнаўчая спецыфіка безэквівалентных назваў са значэннем гаспадарчай дзейнасці чалавека / А.С. Дзядова // “Дарагое мне – і маё – беларускае” : навуковы зборнік да 100-годдзя з дня нараджэння прафесара Ф.М. Янкоўскага / рэдкал. : Г.М. Валочка [і інш.] ; навук. рэд. Д.В. Дзятко. – Riga : BVKI, 2018. – С. 119–123.

93 Дзядова, А.С. Метадычныя аспекты падрыхтоўкі вучняў да алімпіяды па беларускай мове / А.С. Дзядова, Н.П. Даўбешка // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXIII (70) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 15 февраля 2018 г. : в 2 т. / Витеб. гос. ун-т ; редкол. : И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2018. – Т. 2. – С. 156–158.

94 Дзядова, А.С. Метафарычная рэпрэзентацыя паняцця *родная мова* ў паэтычным дыскурсе Рыгора Барадуліна / А.С. Дзядова // Феномен родного языка : коммуникативно-лингвистический, социокультурный, философский и психологический аспекты : сборник научных статей / Витеб. гос. ун-т ; редкол. : И.П. Зайцева (отв. ред.) [и др.] ; под общ. ред. И.П. Зайцевой. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2018. – С. 158–161.

95 Дзядова, А.С. Мова твораў Генадзя Бураўкіна як крыніца нацыянальна-культурнай інфармацыі / А.С. Дзядова // Актуальныя праблемы мовазнаўства і лінгвадыдактыкі (да 80-годдзя з дня нараджэння прафесара Г.М. Малажай) : зб. навук. арт. : у 2 ч. / Брэсц. дзярж. ун-т імя А.С. Пушкіна ; рэдкал. : В.М. Касцючык [і інш.]. – Брэст : БрДУ, 2018. – Ч. 2. – С. 10–13.

96 Дзядова, А.С. Побывавае лексіка ў мове беларускай народнай казкі як крыніца нацыянальна-культурнай інфармацыі / А.С. Дзядова, А.С. Булах // Ученые записки УО “ВГУ им. П.М. Машерова” : сборник научных трудов. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2018. – Т. 26. – С. 171–176.

97 Дзядова, А.С. Уласнае імя як сродак рэпрэзентацыі канцэпту “Радзіма” ў паэтычным дыскурсе Генадзя Бураўкіна / А.С. Дзядова // Региональная ономастика : проблемы и перспективы исследования : сборник научных статей / сост. : А.М. Мезенко, М.Л. Дорофеев, Ю.М. Дулова, О.В. Шeverинова; под науч. ред. А.М. Мезенко. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2018. – С. 221–225.

98 Зіманскі, В.Э. Арганізацыя online- і offline-заняткаў пры дыстанцыйнай форме навучання / В.Э.Зіманскі // Наука – образованию, производству, экономике :

матэрыялы XXIII (70) Рэгіональнай навукова-практычнай канферэнцыі прэпадаратэлей, навучных саауднаікоў і аспірантаў, Вітэбск, 15 фэвраля 2018 г. : в 2 т. / Вітэб. гос. ун-т ; рэдкал. : І.М. Прышчэпа (гл. рэд.) [і др.]. – Вітэбск : ВГУ ім. П.М. Машэрава, 2018. – Т. 2. – С. 68–71.

99 Зіманскі, В.Э. Мона- і полісемія ў будаўнічай тэрміналогіі сучаснай беларускай літаратурнай мовы / В.Э.Зіманскі // Навукова-метадычная думка на Беларусі : матэрыялы рэгіянальнай (з міжнародным удзелам) навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 100-годдзю “Беларускай граматыкі для школ” Б. Тарашкевіча, Віцебск, 5 снежня 2018 г. / Віцеб. дзярж. ун-т ; рэдкал. : Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – С. 92–95.

100 Мартынкевіч, С.В. Інфармацыйныя тэхналогіі як сродак інтэнсіфікацыі вучэбнага працэсу / С.В. Мартынкевіч // Наўка – абразаванію, прайзводству, эканаміке : матэрыялы XXIII (70) Рэгіональнай навукова-практычнай канферэнцыі прэпадаратэлей, навучных саауднаікоў і аспірантаў, Вітэбск, 15 фэвраля 2018 г. : в 2 т. / Вітэб. гос. ун-т ; рэдкал. : І.М. Прышчэпа (гл. рэд.) [і др.]. – Вітэбск : ВГУ імені П.М. Машэрава, 2018. – Т. 2. – С. 169–170.

101 Мартынкевіч, С.В. Марфалагічныя практыкаванні ў сістэме фарміравання граматычнага ладу маўлення вучняў / С.В. Мартынкевіч // Навукова-метадычная думка на Беларусі : матэрыялы рэгіянальнай (з міжнародным удзелам) навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 100-годдзю “Беларускай граматыкі для школ” Б. Тарашкевіча, Віцебск, 5 снежня 2018 г. / Віцеб. дзярж. ун-т ; рэдкал. : Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – С. 129–132.

102 Несцяровіч, В.І. Выкарыстанне элементарнага этымалагічнага каментарыя на ўроках беларускай мовы (паводле філалагічнай спадчыны Фёдара Янкоўскага) / В. І. Несцяровіч // Роднае слова. – 2018. – № 9. – С. 29–31.

103 Несцяровіч, В.І. Пра адну дыялектную рысу ў арабскаграфічным помніку 1820 г. / В.І. Несцяровіч // “Дарагое мне – і маё – беларускае” : навуковы зборнік да 100-годдзя з дня нараджэння прафесара Ф.М. Янкоўскага / рэдкал. : Г.М. Валочка [і інш.] ; навук. рэд. Д.В. Дзятко. – Ріга : ВVKI, 2018. – С. 362–365.

104 Несцяровіч, В.І. Роля пісьмовых гістарычных крыніц у фарміраванні полікультурнай асобы студэнта / В.І. Несцяровіч // Навукова-метадычная думка на Беларусі : матэрыялы рэгіянальнай (з міжнародным удзелам) навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 100-годдзю “Беларускай граматыкі для школ” Б. Тарашкевіча, Віцебск, 5 снежня 2018 г. / Віцеб. дзярж. ун-т ; рэдкал. : Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – С. 139–143.

105 Півавар, К.С. Беларуская перыфраза як крыніца лінгвакраізнаўчай інфармацыі / К.С. Півавар // Актуальныя праблемы мовазнаўства і лінгвадыдактыкі (да 80-годдзя з дня нараджэння прафесара Г.М. Малажай) : зб. навук. арт. : у 2 ч. / Брэсц. дзярж. ун-т імя А.С. Пушкіна ; рэдкал. : В.М. Касцючык [і інш.]. – Брэст : БрДУ, 2018. – Ч. 1. – С. 106–109.

106 Півавар, К.С. Ключавыя канцэпты ў афарыстыцы беларускіх пісьменнікаў / К.С. Півавар // Наўка – абразаванію, прайзводству, эканаміке : матэрыялы XXIII (70) Рэгіональнай навукова-практычнай канферэнцыі прэпадаратэлей, навучных саауднаікоў і аспірантаў, Вітэбск, 15 фэвраля 2018 г. : в 2 т. / Вітэб. гос. ун-т ; рэдкал. : І.М. Прышчэпа (гл. рэд.) [і др.]. – Вітэбск : ВГУ ім. П.М. Машэрава, 2018. – Т. 1. – С. 189–191.

107 Півавар, К.С. Слоўнікавы артыкул “Браніслаў Тарашкевіч” у лінгвакраізнаўчым слоўніку / К.С. Півавар // Навукова-метадычная думка на Беларусі : матэрыялы рэгіянальнай (з міжнародным удзелам) навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 100-годдзю “Беларускай граматыкі для школ” Б. Тарашкевіча, Віцебск, 5 снежня 2018 г. / Віцеб. дзярж. ун-т ; рэдкал. : Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – С. 166–170.

108 Півавар, К.С. Функцыянаванне лексем з культурнай канатацыяй у мастацкім тэксце / К.С. Півавар // Языковая личность и эффективная коммуникация в современном поликультурном мире : сб. ст. по итогам III Международной научно-практ. конф., Минск, 26–27 окт. 2017 г. : в 2 ч. / редкол. О.И. Уланович (отв. ред.) [и др.]. – Минск : Изд. центр БГУ, 2018. – Ч. 2. – С. 43–49.

109 Семянькова, Г.К. З вопыту падрыхтоўкі навучэнцаў да алімпіяды па беларускай мове / Г.К. Семянькова // Навукова-метадычная думка на Беларусі : матэрыялы рэгіянальнай (з міжнародным удзелам) навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 100-годдзю “Беларускай граматыкі для школ” Б. Тарашкевіча, Віцебск, 5 снежня 2018 г. / Віцеб. дзярж. ун-т ; рэдкал. : Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2018. – С. 206–211.

110 Семянькова, Г.К. Лагічнасць як камунікатыўная якасць тэкстаў розных стыляў / Г.К. Семянькова // Наука – образованию, производству, экономике : материалы XXIII (70) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 15 февраля 2018 г. : в 2 т. / Витеб. гос. ун-т ; редкол. : И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2018. – Т. 1. – С. 193–195.

111 Семянькова, Г.К. Неафіцыйныя адантрапанімныя ўрбанонімы Беларусі : семантычны аспект / Г.К. Семянькова // Актуальныя праблемы мовазнаўства і лінгвадыдактыкі (да 80-годдзя з дня нараджэння прафесара Г.М. Малажай) : зб. навук. арт. : у 2 ч. / Брэсц. дзярж. ун-т імя А.С. Пушкіна ; рэдкал. : В.М. Касцючак [і інш.]. – Брэст : БрДУ, 2018. – Ч. 1. – С. 174–176.

112 Семянькова, Г.К. Неафіцыйныя найменні ўнутрыгарадскіх аб’ектаў Беларусі : структурны і семантычны аспекты / Г.К. Семянькова // Ученые записки УО «ВГУ им. П.М. Машерова» : сборник научных трудов. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2018. – Т. 25. – С. 182–189.

113 Семянькова, Г.К. Неафіцыйныя ўрбанонімы Беларусі : структурны аспект / Г.К. Семянькова // Региональная ономастика : проблемы и перспективы исследования : сборник научных статей / сост. : А.М. Мезенко, М.Л. Дорофеев, Ю.М. Дулова, О.В. Шеверина ; под науч. ред. А.М. Мезенко. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2018. – С. 127–130.

114 Арцямёнак, Г.А. Лінгвакраіназнаўчы слоўнік “Рэспубліка Беларусь”: змест і прынцыпы ўкладання / Г.А. Арцямёнак // Наука – образованию, производству, экономике: материалы XXIV (71) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 14 февраля 2019 г.: в 2 т. / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2019. – Т. 1. – С. 79–80.

115 Арцямёнак, Г.А. Агульналінгвістычная праблематыка ў метадычнай спадчыне Якуба Коласа / Г.А. Арцямёнак // Літаратура ў культурнай прасторы Беларусі і Кітая: Зборнік навуковых артыкулаў па матэрыялах Міжнароднай канферэнцыі, прысвечанай народнаму паэту Беларусі Якубу Коласу, г. Цяньцзінь, Кітайская Народная Рэспубліка, 17–18 мая 2019 г. / Пад рэд. У.І. Куліковіча, В.В. Шахаб. – Мінск: БДТУ, 2019. – С. 22–26.

116 Арцямёнак, Г.А. Лінгвакраіназнаўчыя адзінкі сучаснай беларускай мовы / Г.А. Арцямёнак // Беларуская мова і літаратура ў славянскім этнакультурным кантэксце: матэрыялы III Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі, Віцебск, 20–21 лістапада 2019 г. / Віцеб. дзярж. ун-т; рэдкал.: Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2019. – С. 7–10.

117 Арцямёнак, Г.А. Комплексная работа па беларускай мове і літаратуры (матэрыялы для аналізу і падрыхтоўкі) / Г.А. Арцямёнак [і інш.] // Беларуская мова і літаратура. – 2019. – № 11. – С. 30–43.

118 Бабіч, Ю.М. Да праблемы мэтазгоднасці ўжывання асобных лексем у сучаснай беларускай мове / Ю.М. Бабіч // Наука – образованию, производству, экономике: материалы XXIV (71) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 14 февраля 2019 г.: в 2 т. / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск: ВГУ им. П.М. Машерова, 2019. – Т. 1. – С. 81–82.

119 Бабіч, Ю.М. Вобразна-сімвалічны патэнцыял колераабзначэнняў у мове твораў Якуба Коласа / Ю.М. Бабіч // Літаратура ў культурнай прасторы Беларусі і Кітая: Зборнік навуковых артыкулаў па матэрыялах Міжнароднай канферэнцыі, прысвечанай народнаму паэту Беларусі Якубу Коласу, г. Цяньцзінь, Кітайская Народная Рэспубліка, 17–18 мая 2019 г. / Пад рэд. У.І. Куліковіча, В.В. Шахаб. – Мінск: БДГУ, 2019. – С. 33–38.

120 Бабіч, Ю.М. Моўная гульня ў загалоўку сучаснага публіцыстычнага тэксту / Ю.М. Бабіч // Роднае слова. – 2019. – № 7. – С. 33–35.

121 Бабіч, Ю.М. Лексіка з нацыянальна-культурным кампанентам у сучасным публіцыстычным тэксце / Ю.М. Бабіч // Беларуская мова і літаратура ў славянскім этнакультурным кантэксце: матэрыялы III Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі, Віцебск, 20–21 лістапада 2019 г. / Віцеб. дзярж. ун-т; рэдкал.: Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2019. – С. 11–14.

122 Дзядова, А.С. Метафарычная вербалізацыя прыроды ў мове твораў Рыгора Барадудзіна: лінгвакраіназнаўчы аспект / А.С. Дзядова // Наука – образованию, производству, экономике: материалы XXIV (71) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 14 февраля 2019 г.: в 2 т. / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2019. – Т. 1. – С. 103–104.

123 Дзядова, А.С. Этнакультурная спецыфіка канцэпту “мова” ў паэзіі Рыгора Барадудзіна і Генадзя Бураўкіна / А.С. Дзядова // Феномен родного языка: коммуникативно-лингвистический, социокультурный, философский и психологический аспекты: сборник научных статей / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.П. Зайцева (отв. ред.) [и др.]; под общ. ред. И.П. Зайцевой. – Витебск: ВГУ им. П.М. Машерова, 2019. – С. 175–178.

124 Дзядова, А.С. Нацыянальна-культурная спецыфіка моўных сродкаў аб’ектывацыі канцэпту “народ” у паэзіі Рыгора Барадудзіна / А.С. Дзядова // Беларуская мова і літаратура ў славянскім этнакультурным кантэксце: матэрыялы III Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі, Віцебск, 20–21 лістапада 2019 г. / Віцеб. дзярж. ун-т; рэдкал.: Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2019. – С. 40–44.

125 Зіманскі, В.Э. Функцыянаванне простых звароткаў у беларускай абрадавай паэзіі / В.Э. Зіманскі // Наука – образованию, производству, экономике: материалы XXIV (71) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 14 февраля 2019 г.: в 2 т. / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2019. – Т. 1. – С. 106–108.

126 Зіманскі, В.Э. Ужыванне моўных формул этыкету ў сітуацыях “прывітанне” і “развітанне” (на матэрыяле народных казак) / В.Э. Зіманскі // Феномен родного языка: коммуникативно-лингвистический, социокультурный, философский и психологический аспекты: сборник научных статей / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.П. Зайцева (отв. ред.) [и др.]; под общ. ред. И.П. Зайцевой. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2019. – С. 179–183.

127 Зіманскі, В.Э. З вопыту арганізацыі і правядзення заняткаў пры дыстанцыйнай форме навучання / В.Э. Зіманскі // Современное образование Витебщины. – 2019. – № 3. – С. 33–44.

128 Зіманскі, В.Э. Ужыванне моўных формул этыкету ў сітуацыях “просьба” і “падзяка” (на матэрыяле народных казак) / В.Э. Зіманскі // Беларуская мова і літаратура ў

славянскім этнакультурным кантэксте: матэрыялы III Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі, Віцебск, 20–21 лістапада 2019 г. / Віцеб. дзярж. ун-т; рэдкал.: Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2019. – С. 48–52.

129 Мартынкевіч, С.В. Запазычаныя асабовыя займеннікі ў тэкстах беларускамоўных СМІ / С.В. Мартынкевіч // *Наука – образованию, производству, экономике: материалы XXIV (71) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов*, Витебск, 14 февраля 2019 г.: в 2 т. / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2019. – Т. 1. – С. 119–121.

130 Мартынкевіч, С.В. Краіназнаўчы аспект навучання беларускай мове / С.В. Мартынкевіч // *Феномен родного языка: коммуникативно-лингвистический, социокультурный, философский и психологический аспекты: сборник научных статей* / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.П. Зайцева (отв. ред.) [и др.]; под общ. ред. И.П. Зайцевой. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2019. – С. 58–61.

131 Мартынкевіч, С.В. Рэалізацыя кампетэнтнаснага падыходу пры навучанні беларускай мове ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі / С.В. Мартынкевіч // *Беларуская мова і літаратура ў славянскім этнакультурным кантэксте: матэрыялы III Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі*, Віцебск, 20–21 лістапада 2019 г. / Віцеб. дзярж. ун-т; рэдкал.: Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2019. – С. 221–224.

132 Несцярковіч, В.І. Дыялектныя марфалагічныя рысы ў арабскаграфічным помніку 1820 г. / В.І. Несцярковіч // *Наука – образованию, производству, экономике: материалы XXIV (71) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов*, Витебск, 14 февраля 2019 г.: в 2 т. / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2019. – Т. 1. – С. 129–131.

133 Несцярковіч, В.І. Вакалічныя рысы арабскаграфічнага помніка 1820 г. як дыялектныя маркеры / В.І. Несцярковіч // *Беларус. лінгвістыка*. – 2019. – Вып. 82. – С. 10–19.

134 Несцярковіч, В.І. Кансанантныя рысы ў арабскаграфічным помніку 1820 г. як дыялектныя маркеры / В.І. Несцярковіч // *Беларуская мова і літаратура ў славянскім этнакультурным кантэксте: матэрыялы III Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі*, Віцебск, 20–21 лістапада 2019 г. / Віцеб. дзярж. ун-т; рэдкал.: Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2019. – С. 74–77.

135 Півавар К.С. Прынцыпы фарміравання беларускіх лінгвакраіназнаўчых слоўнікаў / К.С. Півавар // *Наука – образованию, производству, экономике: материалы XXIV (71) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов*, Витебск, 14 февраля 2019 г.: в 2 т. / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2019. – Т. 1. – С. 137–139.

136 Пивовар, Е.С. Ключевой концепт как структурирующее начало языковой картины мира у белорусов и русских / Е.С. Пивовар // *Русистика*. – 2019. – Т. 17. – № 2. – С. 243–254.

137 Півавар, К.С. Беларускія і польскія этналінгвістычныя даследаванні ў XXI стагоддзі / К.С. Півавар // *Acta Albaruthenica*. – Warszawa, 2019. – Т. 19 – С. 275–281.

138 Півавар, К.С. “Зямля пад белымі крыламі” У. Караткевіча як лінгвакраіназнаўчы даведнік / К.С. Півавар // *Беларуская мова і літаратура ў славянскім этнакультурным кантэксте: матэрыялы III Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі*, Віцебск, 20–21 лістапада 2019 г. / Віцеб. дзярж. ун-т; рэдкал.: Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2019. – С. 87–90.

139 Семьянкова, Г.К. Семантычныя і лінгвагеаграфічныя асаблівасці сучасных прозвішчаў жыхароў Віцебшчыны, утвораных ад “колеравых” апелятываў /

Г.К. Семьянкова // Беларуская мова і літаратура ў славянскім этнакультурным кантэксце: матэрыялы III Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі, Віцебск, 20–21 лістапада 2019 г. / Віцеб. дзярж. ун-т; рэдкал.: Г.А. Арцямёнак (адк. рэд.) [і інш.]. – Віцебск: ВДУ імя П.М. Машэрава, 2019. – С. 112–115.

140 Арцямёнак, Г.А. Краіназнаўства ў люстэрку лінгвістыкі: лексікаграфічнае вымярэнне / Г.А. Арцямёнак, К.С. Півавар // Беларуская мова як замежная. – Warszawa: Uniwersytet Warszawski, 2019. – № 3. – С. 43–50.

141 Арцямёнак, Г.А. Прафесар В.І. Рагаўцоў – чалавек, паэт, даследчык / Г.А. Арцямёнак // Куляшоўскія чытанні: зборнік навуковых статей па матэрыялам Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі, Могилев, 18–19 красавіка 2019 г. / пад рэд. Т.В. Мосейчук. – Могилев: МГУ імя А.А. Кулешова, 2020. – С. 22–27.

142 Арцямёнак, Г.А. Пра адну тыпалагічную рысу беларускай мовы / Г.А. Арцямёнак // Навука – адукацыя, вытворчасць, эканоміка: матэрыялы XXV (72) Рэгіянальнай навукова-практычнай канферэнцыі прафесараў, навуковых супрацоўнікаў і аспірантаў, Віцебск, 20 красавіка 2020 г. / Віцеб. гос. ун-т; рэдкал.: І.М. Прышчапа (гл. рэд.) [і др.]. – Віцебск: ВГУ імя П.М. Машэрава, 2020. – С. 79–80.

143 Арцямёнак, Г.А. Рэспубліканская алімпіяда па беларускай мове і літаратуры: аналіз заданняў і парады (X клас) / Арцямёнак Г.А., Казлоўскі Р.К., Палуян А.М., Паўлавец Д.Д. // Беларуская мова і літаратура. – 2020. – № 1. – С. 46–50.

144 Бабіч, Ю.М. “Не брэндам адзіным”: Алюзія ў загалоўках сучасных беларускіх СМІ / Ю.М. Бабіч // Роднае слова. – 2020. – № 5. – С. 49–51.

145 Дзядова, А.С. Нацыянальна-культурная адметнасць лексічнай адзінкі *ксты* ў мове твораў Рыгора Барадуліна / А.С. Дзядова // Навука – адукацыя, вытворчасць, эканоміка: матэрыялы XXV (72) Рэгіянальнай навукова-практычнай канферэнцыі прафесараў, навуковых супрацоўнікаў і аспірантаў, Віцебск, 20 красавіка 2020 г. / Віцеб. гос. ун-т; рэдкал.: І.М. Прышчапа (гл. рэд.) [і др.]. – Віцебск: ВГУ імя П.М. Машэрава, 2020. – С. 119–120.

146 Дзядова, А.С. “Беларускае слова ад спеву, бо спявае ў ім даўніна”: лінгвакраіназнаўчы змест лексічнай адзінкі *талака* / А.С. Дзядова // Грани языка: камунікатывна-лінгвістычны, сацыякультурны, філосафскі і псіхалагічны аспекты: зборнік навуковых статей / Віцеб. гос. ун-т; рэдкал.: І.П. Зайцева (отв. рэд.) [і др.]; пад общ. рэд. І.П. Зайцевой. – Віцебск: ВГУ імя П.М. Машэрава, 2020. – С. 224–227.

147 Дедова, Е.С. Роман В. Короткевича “Колосья под серпом твоим” как источник лингвострановедческой информации о Беларуси / Е.С. Дедова // Содружество языков – содружество культур: Міжнародны зборнік навуковых статей. Вып. 1. – Тошкент, 2020. – С. 398–402.

148 Дзядова, А.С. Метафара як сродак рэпрэзентацыі канцэпту “неба” ў мове паэзіі Рыгора Барадуліна / А.С. Дзядова // Ученые записки ВГУ имени П.М. Машэрава: зборнік навуковых твораў. – Віцебск: ВГУ імя П.М. Машэрава, 2019. – Т. 30. – С. 214–219.

149 Зайцава, К.А. Рэгіянальная жаночая іменаслоўная сістэма на сучасным этапе развіцця / К.А. Зайцава // Навука – адукацыя, вытворчасць, эканоміка: матэрыялы XXV (72) Рэгіянальнай навукова-практычнай канферэнцыі прафесараў, навуковых супрацоўнікаў і аспірантаў, Віцебск, 20 красавіка 2020 г. / Віцеб. гос. ун-т; рэдкал.: І.М. Прышчапа (гл. рэд.) [і др.]. – Віцебск: ВГУ імя П.М. Машэрава, 2020. – С. 156–158.

150 Зіманскі, В.Э. Рэспубліканская алімпіяда па беларускай мове і літаратуры: аналіз заданняў і парады (IX клас) / В.Л. Варановіч, В.Э. Зіманскі, А.В. Шарапава // Беларуская мова і літаратура. – 2019. – № 12. – С. 39–43.

151 Зіманскі, В.Э. Ужыванне моўных формул этыкету ў сітуацыі “прабачэнне” (на матэрыяле народных казак) / В.Э. Зіманскі // Навука – адукацыя,

производству, экономике: материалы XXV (72) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 20 февраля 2020 г. / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2020. – С. 128–130.

152 Мартынкевіч, С.В. Мастацкі тэкст як узор і сродак навучання беларускай мове / С.В. Мартынкевіч // Мова, літаратура і культура ў адукацыйнай прасторы Беларусі і Кітая: зборнік навуковых прац. – Мінск: РІВШ, 2020. – С. 170–175.

153 Мартынкевіч, С.В. Метад мадэлявання тэксту ў лінгваметадычнай сістэме развіцця маўлення / С.В. Мартынкевіч // Аксиологический диапазон художественной литературы: сборник научных статей / Витеб. гос. ун-т; под науч. ред. В.Ю. Боровко, Е.В. Крикливец. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2020. – С. 152–155

154 Мартынкевіч, С.В. Фарміраванне даследчых кампетэнцый вучняў на матэрыяле падручнікаў па беларускай мове / С.В. Мартынкевіч // Наука – образованию, производству, экономике: материалы XXV (72) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 20 февраля 2020 г. / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2020. – С. 139–141.

155 Мартынкевіч, С.В. Беларуская мова па новых падручніках. Парады аўтара // Филология в современной школе: традиции и инновации. Научно-практический журнал. – 2020. – № 2 (6). – С. 50–53.

156 Пивовар, Е.С. Ключевые ментальные сущности в белорусской и русской художественных концептосферах / Е.С. Пивовар // Язык как зеркало культуры: сборник научных статей к юбилею доктора филологических наук, профессора М.В. Пименовой. – Санкт-Петербург: СПбГЭУ, 2019. – С. 127–135.

157 Півавар, К.С. Сродкі літаратурнага краязнаўства ў вивучэнні рамана У. Караткевіча “Каласы пад сярпом тваім” / К.С. Півавар // Роднае слова. – 2020. – № 10. – С. 64–69.

158 Семенькова, Г.К. Современные фамилии как отражение особенностей речевых отношений / Г.К. Семенькова // Содружество языков – содружество культур: Международный сборник научных статей. Вып. 1. – Тошкент, 2020. – С. 187–193.

159 Семянькова, Г.К. Лексіка-семантычныя групы мікратапонімаў Віцебшчыны / Г.К. Семянькова // Наука – образованию, производству, экономике: материалы XXV (72) Региональной научно-практической конференции преподавателей, научных сотрудников и аспирантов, Витебск, 20 февраля 2020 г. / Витеб. гос. ун-т; редкол.: И.М. Прищепа (гл. ред.) [и др.]. – Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2020. – С. 151–152.

160 Семянькова, Г.К. Філалагічны аналіз мастацкага тэксту як ключ да разумення і пазнання свету / Г.К. Семянькова // Роднае слова. – 2020. – № 12. – С. 40–41.